

KËSHILLA E DYTË

*drejtuar
Falih el-Harbit*

nga Dijetari i nderuar

Rabij' Ibën Hadij el-Medkhalij
Allahu e ruajtë

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Këshilla e dytë

Me Emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit.

Të gjitha lavdet i takojnë Allahut, salati dhe selami qofshin mbi të Dërguarin e Allahut, mbi Familjen e tij, Shokët e tij, dhe mbi këdo që pason udhëzimin e tij.

Drejtuar shejhut të nderuar Falih bin Nafi el-Harbi Allahu i dhëntë sukses dhe e forcoftë.

Es selamu alejkum ue rahmetullahi ue berekatuhu.

E më pas:

Kam hasur në një fjalë tuajën, që ka të bëjë me xherrhin, ku pashë se:

E para: Juve u bënë disa pyetje, në ditën e xhuma, që përkon me datën 27/02/1423 hixhrij, rreth disa njerëzve, dhe ju u përgjigjët se ata nuk janë selefijinë.

Dhe u pyetët: a është kusht sqarimi i shkaqeve të xherrhit?

Ju u përgjigjët me fjalën tuaj: “Nuk kushtëzohet kjo në lidhje me shkaqet e xherrhit, sqarimi i shkaqeve të xherrhit dhe ta’dilit është për shkencën e transmetimit, e nuk është për fjalët e kundërshtarëve, për menhexhet dhe për rrugët që ndjekin ata.”

Unë them:

1- Ju u pyetët për persona të caktuar dhe të njohur tek njerëzit si selefij dhe që thërrasin për në selefizëm, ndër ta ka edhe dijetarë në këndvështrimin e njerëzve, ndërsa ti i nxore ata nga selefizmi, dhe nxjerrja e tyre nga selefizmi është xherrh mjaft i rëndë mbi ta, dhe ka nevojë për argumente. E nëse ti nuk sjell argumentet dhe shkaqet e këtij xherrhi, atëherë njerëzit do shohin që ti vetëm se u ke bërë zullum atyre, i ke sulmuar dhe ke goditur fenë e tyre pa asnjë lloj të drejte, kështu që, ti do të jesh i akuzuar tek njerëzit dhe do kesh nevojë që të pastrosh fenë dhe nderin tënd.

Nëse ti nuk e bën këtë atëherë njerëzit do të të sulmojnë, e as ti e as të tjerët nuk do të kënaqeni me këtë sulm. Kështu ka për të filluar fitneja, do të ketë kundërshtime mes selefijve, do të shtohen ofendimet (akuzat) e ndërsjella, e kjo nuk mund të shuhet përveç se me përmendjen e shkaqeve bindëse për këtë nxjerrje (nga Selefizmi), madje edhe ti vet do kërkoje përmendjen e shkaqeve nëse dikush do të kishte bërë ty xherrh apo do të të kishte nxjerrë nga Selefizmi.

2- S'ka dyshim se nëse përplasen xherrhi i pasqaruar me ta'dilin, atëherë patjetër që duhet të sqarohet xherrhi i pasqaruar. Dhe nëse dikush bëhet i njohur me fetari, Sunet, Selefizëm dhe thirrjen për në Selefizëm, kjo është më e fuqishme sesa ta'dili që i ka bërë një dijetar apo dy dijetarë.

E folura ndaj kundërshtarëve, metodologjive dhe rrugëve të tyre është nga gjërat më të rëndësishme që hyn në lëminë (fushën) e xherrhit, sepse personat dhe metodologjitë janë të lidhura ngushtë me njëri-tjetrin, kështu që, ai që godet menhexhin e një personi ka goditur edhe vet personin.

Për këtë arsye i sheh selefët që e sqarojnë me argumente devijimin e pasuesve të bidatit, si dhe metodologjitë e tyre të prishura, dhe në këtë (temë) ata kanë shkrime

të panumërta - dhe do të përmenden më mbas disa prej tyre - dhe unë mendoj se është e paevitueshme përmendja e fjalëve të dijetarëve në lidhje me kushtëzimin e sqarimit të xherrhit të pasqaruar, si dhe refuzimin e disa llojeve të xherrhit.

Prandaj them:

Ibën Salahu ka konsideruar më të saktë mendimin që ta'dili pranohet edhe pa i përmendur shkaqet e tij, ndërsa xherrhi nuk pranohet, përveçse kur është i shpjeguar dhe është sqaruar shkaku i tij, sepse njerëzit kanë mendime të ndryshme në lidhje me gjërat për shkak të cilave njeriu meriton t'i bëhet xherrh dhe për gjërat që nuk meriton t'i bëhet xherrh, dhe ai transmetoi nga Khatibi, se ky është medh'hebi i imamëve të Hadithit dhe kritikuesve të tij, si p.sh Bukhari, Muslimi dhe të tjerë pos tyre.

Për këtë arsye Bukhari është argumentuar me një grup (transmetuesish), ndërkohë që para tij dijetarë të tjerë u kishin bërë xherrh atyre transmetuesve, siç është Ikrimë, robi i Ibën Abbasit - Allahu qoftë i kënaqur me ta -... dhe përmendi disa të tjerë, e pastaj tha: Dhe është argumentuar Muslimi me (transmetimin e) Suejd ibën Saijd dhe të një grupi njerëzish, të cilët ishin të njohur për kritikën që u ishte bërë (atyre). Po kështu veproi edhe Ebu Daud es-Sixhistanij, dhe kjo argumenton që ata mendonin se xherrhi nuk qëndron përveçse nëse sqarohet sebepi i tij, dhe se drejtimet e kritikuesve ndaj njerëzve janë të paqarta dhe të ndryshme.

Ai përmendi për Shuben - Allahu e mëshiroftë - se i është thënë: “Përse e braktise Hadithin nga filani?” Ai tha: “E pashë që ta godiste mushkën (me këmbë) dhe e braktisa Hadithin nga ai.”

Edhe pse Shubja është imam në Hadith dhe në kritikimin e transmetuesve, porse prapë se prapë kritika e tij këtu nuk është e saktë, sepse veprat si kjo nuk llogariten prej shkaqeve të xherrhit të cilat e rrëzojnë besueshmërinë.

Dhe ai përmendi një ngjarje nga Muslim Ibën Ibrahim që i ka bërë xherrh Salih el-Miri-t me diçka që nuk llogaritet prej shkaqeve të xherrhit, edhe pse el-Mirij u shpall i dobët për arsye të tjera.

Nga arsyet që ju bë xherrh Ikrimes është se ai është në medh'hebin e Saferijve Khauarixhë, dhe për këtë shkak atij i bën xherrh disa imamë, porse Bukharia nuk e pranoi xherrhin e tyre, për shkak se ata kishin argumente të dobëta.

El-Alameh Abdu-Rahman el-Mualimij, në parathënien e librit “El-Xherrhu ue Tadijl” (fq. Xhim ج), thotë: “Kishte prej muHadithunëve të mëdhenj e të nderuar që flisnin ndaj transmetuesve porse nuk merret për bazë fjala e tyre dhe as që merret parasysh.”

Thotë imam ‘Alij Ibnul-Medijnij - e ai është nga imamët e kësaj fushe -: “Ebu Nu’ajmi dhe Afani janë të besueshëm (saduk), porse unë nuk i pranoj fjalët e tyre ndaj transmetuesve, sepse ata nuk lënë njeri pa folur kundër tij.”

Ebu Nuajmi dhe Afani janë nga të nderuarit, ndërsa fjala e përmendur tregon se ata kanë folur shumë ndaj transmetuesve, por megjithatë ne pothuajse nuk arrijmë të gjejmë në librat e shkencës (së xherrhit dhe ta’dilit) ndonjë gjë nga fjalët e tyre.”

Dhe nuk ka dallim në këtë kritikë, midis kritikës që bëhet në lidhje me besueshmërinë, për gjynahe, bidate etj., si dhe kritikës që bëhet për memorien dhe precizitetin, siç është fjala e tyre: ai ka memorie të keqe, gabon shumë, është shumë i pakujdesshëm, si dhe fjalë të tjera të ngjashme me këto.

Thotë Ibnul-Xhunejd el-Khitlij: E dëgjova Ibën Me’in-in duke thënë: “Kur Ebu Nu’ajmi përmendte ndonjë njeri dhe thoshte: “Ai është i mirë” dhe e lavdëronte,

atëherë dije se ai është shija, dhe nëse thoshte: “Filani ishte murrxhi”, atëherë dije se ai është pasues i Sunetit.” [el-Mijzan: 3/350.]

Ky pra është Ebu Nuajmi, me gjithë vlerën dhe pozitën e lartë që kishte si dhe lavdërimin që i bënte Imam Ahmedi dhe të tjerët, prapëseprapë atij nuk i pranohej xherrhi dhe as ta’dili. Ti e sheh që xherrhi i tij këtu është në lidhje me akijden, mirëpo as Ibën Me’ini e as Ibnul-Medijnij dhe as të tjerët nuk e pranuan atë.

Po ashtu, edhe ‘Afan Ibën Muslim – Allahu e Mëshiroftë – , ndonëse ai kishte vlera, fetari dhe dije, imamët e kritikës nuk pranuan prej tij as xherrhin as ta’dilin. Dhe fjala e Mualimiut tregon se ka të tjerë të ngjashëm me këta dy.

Prej gjërave tepër të habitshme është fjala juaj në lidhje me sqarimin e arsyeve të xherrhit, për sa i përket tebdit, ti thua që “kjo nuk është kusht.” Dhe ti ke për qëllim kur përplasat ta’dili me xherrhin, ose atë që është njohur nga gjendja e tij e mëparshme që është selefij dhe kjo është ajo që besojnë njerëzit për të. Dhe akoma më shumë të habit pretendimi yt gjoja se “sqarimi i shkaqeve të xherrhit është e veçantë për dijen e transmetimit,” ndërsa këtë mendim nuk e ka askush nga imamët e xherrhit dhe ta’dilit, sipas asaj që di unë.

Nëse ju keni konstatuar tek këta imamë se ata bëjnë ndarje të qartë, apo që disa prej tyre bëjnë dallim të mundshëm me argumente, atëherë unë do përfitoj prej teje dhe do t’ju falenderoj për këtë.

Megjithëse unë kam frikë se nga kjo fjala jote do të burojnë shumë dëme të mëdha.

Sikur të vijë dikush dhe të bëjë bidatçi një dijetar të njohur selefij, si për shembull Albanin, apo Ibën Bazin, apo Sa’din, apo Mualimin, apo çdo selefij prej të gjallëve

që është i njohur me selefizëm, si për shembull shejkh Feuzanin, apo shejkh Zejd Ibën Hadij el-Medkhalij, apo shejkh Ahmed en-Nexhmin, apo shejkh Muhamed Ibën Abdil-Uehhab el-Benan, apo Shejkh Falihun, dhe kur i thonë këtij njeriu: Sqaroji shkaqet pse janë bërë bidatçij këta, ose kush i ka bërë bidatçi ata? Ai ta kthen duke thënë: “Nuk është kusht sqarimi i shkaqeve të xherrhit në temën e tebdit (bërjes bidatçi)” dhe këmbëngul në këtë tebdij. A do e pranojnë njerëzit tebditun që bëri ai? A e imagjinon dot se mund të shpëtojë ndonjë selefij nga ky tebdij i cili është rezultati i fjalës tuaj?

Shpresoj që të meditosh dhe të mendosh thellë në këto çështje, pastaj menjëherë të marrësh masat e nevojshme kundrejt këtij rregulli të rrezikshëm, sepse ky rregull është përhapur mes të rinjve e ata po rrëzojnë të tjerët pastaj do të rrëzojnë njëri-tjetrin.

Së dyti: pyetësi tha: “Sepse ata mund të thonë, dikush prej shejkhave mund ti bëjë xherrh dikujt për diçka që nuk konsiderohet shkak për të bërë xherrh tek të tjerët?

Ndërsa juve - Allahu ju faltë - **thatë:** “Jo jo, ky është rregulli i tyre - Allahu më ruajtë - ky është rregull i padrejtë, ky rregull e ka devijuar umetin, ky është rregulli i tyre, këtë rregull e kanë shpikur vet ata.”

Unë them: Allahu të faltë, ky është rregulli i imamëve të Sunetit dhe Hadithit, dhe nuk është rregull i padrejtë, porse është nga drejtësia e pastër me të cilën erdhi Islami, sepse dijetari mund të gabojë në xherrh apo në ta’dil dhe vëllai i tij ia korrigjon gabimin, qoftë në xherrh apo në ta’dil.

Mundet që dikush nga dijetarët t’i bëjë xherrh dikujt për një shkak që nuk e justifikon xherrhin, kështu dijetarët kritikues e refuzojnë xherrhin e tij duke mbajtur drejtësi për atë që i është bërë ky xherrh. I pe shembujt më lartë.

Po, nëse kritikuesi është nga dijetarët e besueshëm, që i dinë shkaqet e xherrhit dhe ta'dilit, ndërsa kundërshtuesi i tij është injorant apo pasues i epshit, atëherë nuk merret në konsideratë kundërshtimi i tij.

Së treti: pyetësi tha: “Pra mjafton xherrhi me fjalë të përgjithshme.”

Ndërsa ju thatë: “Nga dijetari nuk ka xherrh, nuk themi xherrh, kjo nuk është nga xherrhi i transmetimit.

Ndoshta ai është dijetar, nëse flet kundër bidatçijëve apo flet për menhexhin, flet për akiden, flet për fenë, ai mund të jetë imam në këtë. Por ama mund të mos i pranohet transmetimi, sepse ai nuk i plotëson kriteret e transmetimit, ka dallim midis asaj dije që shërben si instrument dhe si mjet, apo një nga shkencat të cilat janë për të ruajtur Sheriatin, si dhe midis të folurit për medh’hebet, për njerëzit e bidatit dhe për besimet.”

Unë them: Allahu të faltë, si thua “nuk ka xherrh, nuk themi xherrh..” e deri në fund?

Ku ka xherrh më të fortë se tebdii (shpallja bidatçi)? Të lutem kthehu tek librat e xherrhit dhe ta'dilit, sidomos librat e veçantë të xherrhit, e padyshim që do të shohësh se ato janë përplot me xherrh kundër njerëzve të bidatit bashkë me bidatet e tyre; prej tyre është libri “ed-Du’afaa” i Bukharit, libri “el-Mexhruhijn” i Ibën Hibbanit, libri “el-Kamil” i Ibën ‘Adij, libri “esh-Shexherah” i Xheuzxhanit, libri “ed-Du’afa” i Ibën Xheuzit, libri “Tehdhijbul-Kemal” dhe degëzimet e tij, nga të cilat është “Tehdhijb et-Tehdhijb” i Ibën Haxherit, “et-Takrijb” i tij, poashtu librat e Dhehebiut, si “el-Mijzan” “ed-Dijuan” “el-Mugnij”, madje dija e xherrhit dhe ta'dilit është dije që përfshin bidatçijtë dhe të tjerë pos tyre. Pra, kjo është shkencë e veçantë, siç e ka pohuar këtë el-Hakim Ebu Adullah.

Shiko fjalën e shejkhul Islam ibën Tejmijes - Allahu e mëshiroftë - ku thotë:

“Ajo që kihet për qëllim është që dijetarët kanë pajtueshmëri se gënjeshtria tek Rrafidijtë është më e shfaqur sesa te grupet e tjera të muslimanëve. Kush i shqyrton librat e xherrhit dhe ta’dilit që janë shkruajtur për emrat e transmetuesve dhe përcjellësve (të Hadithit) dhe gjendjet e tyre, si për shembull librat e Jahja Ibën Sa’ijd el-Kattan, ‘Alij Ibnul-Medijnij, Jahja Ibën Me’ijn, Bukhari, Ebu Zur’ah dhe Ebu Hatim err-Rrazij, Nesaiu, Ebu Hatim Ibën Hibban, Ebu Ahmed Ibën ‘Adij, Darakutnij, Ibrahim Ibën Ja’kub el-Xheuzxhanij es-Sa’dij, Ja’kub Ibën Sufjan el-Fesua, Ahmed Ibën ‘Abdullah Ibën Salih el-‘Ixhljij, el-‘Ukajlij, Muhamed Ibën ‘Abdullah Ibën Aamar el-Meusilij, el-Hakim en-Nejsaburij dhe el-Hafidh ‘AbdulGanij bin Sa’ijd el-Misrij, e të tjerë si këta, të cilët janë dijetarë të mëdhenj dhe kritikues të shquar, dhe i njohin mirë zinxhirët e transmetimit, ka për të parë se Shijat njihen tek ata gënjeshtarët më të mëdhenj nga të gjitha grupet e tjera.” [Minhaxhes-Sunetien-Nebeuijeh, e ibënTejmijes, 1/66.]

Ja edhe Ebu Is’hak el-Xheuzxhanij, i cili e fillon librin e tij në xherrh dhe ta’dil me bidatçijtë; ai e filloi me Khauarixhët, sepse ky është bidati i parë që u shfaq në Islam, pastaj përmendi nëntë nga udhëheqësit e tyre. Pastaj ai vazhdoi me Sebaijet, pastaj me Mukhtarijet, pastaj me Rrafiditë, pastaj me Shijat.

Dhe prej shprehjeve që ka përdorur ai ndaj tyre: “Filani ishte Mukhtarij, filani ishte Shija ekstremist i tejskajshëm, filani mbante flamurin e Mukhtarive, filani ishte i devijuar, filani ishte kedhab, apo kedhab që shante e ofendonte shumë.

Poashtu, edhe Ibën Hibani e filloi librin e tij ndaj “Mexhruhinëve” (të kritikuarëve) duke sqaruar llojet e të kritikuarve, si dhe vendosi në krye të tyre zindikët dhe Rrafiditë.

Atëherë këta imamë si paskan përmendur Rafiditë dhe bidatçijtë e tjerë në librat e xherrhit, nëse tebdii nuk hyn në temën e xherrhit?

Hafidh Dhehebiu - Allahu e mëshiroftë -, duke sqaruar dobinë e transmetimit nga bidatçijtë e besueshëm, thotë:

“Porse dobia e asaj që kemi përmendur shumë prej thikatëve (të besueshmëve), të cilët kanë bidate të vogla apo kanë gabime të lehta në krahasim me dijen e madhe që kanë, është se të tjerët janë më të saktë dhe më të besueshëm nëse i kundërvihen dhe i kundërshtojnë, prandaj peshoji gjërat me drejtësi dhe me frikë (nga Allahu).” [el-Mijzan, 3/141.]

Domethënë i besueshmi (eth-thikah) nga Ehli Suneti ka më shumë peshë dhe ka më shumë përparësi ndaj atij që ja ka ulur vlerën bidati, sepse bidati është plagë tek ai, kështu që i jepet përparësi transmetimit të besueshmit Sunij ndaj transmetimit të besueshmit që ka bidat, dhe kjo është nga drejtësia të cilën e ka vendosur Allahu.

Hafidh Ibën Haxheri i ndau transmetuesit në disa kategori:

E para: janë Sahabët.

E dyta: janë ata që ju është theksuar lavdërimi me mbiemër superlativ, si për shembull: “euthekun-nas” më i besueshmi i njerëzve, apo duke përsëritur cilësinë e tij, si: “thikatun thikatun” i besueshëm, i besueshëm, ose duke përsëritur fjalë me kuptim të ngjashëm, si: “thikatun hafidh” i besueshëm me memorie të fortë.

E treta: ai që veçohet vetëm më një cilësi, si “thikah” (i besueshëm), apo “mutkin” (i përpiktë), thebt (i patundur), apo ‘adl (i drejtë).

E katërta: ai që bie pak nga niveli i kategorisë së tretë, për këtë kemi përdorur fjalën “saduk” apo “la be’s bihi” nuk ka problem në të, ose “lejse bihi be’s” nuk ka në të problem.

E pesta: ai që bie pak nga niveli i kategorisë së katërt, për këtë kemi përdorur fjalën “saduk seji`ul-hifdh” i besueshëm që ka memorje të keqe, ose i besueshëm (saduk) që gabon, ose që ka gabime, ose që gabon. I bashkangjitet kësaj (kategorie) edhe ai që është akuzuar me ndonjë lloj bidati, si Shi’izmi, ose Kaderizmi, ose Nesb (kharixhizmi), ose irxhaja, ose texhehum (Xhehmizmi), bashkë me sqarimin se cilët prej tyre janë thirrësa e cilët jo.

Pra, ti e sheh që ai i vendosi bidatçijtë në kategorinë e pestë, që ti i mësove kush janë pjesëtarët e saj, duke u nisur nga dhënia përparësi suniut kundrejt atij që është ngatërruar me ndonjë bidat.

Për këtë arsye ti e shikon që ai thotë: filani u akuzua me kader, filani u akuzua me irxha, filani u akuzua me shi’izëm, e këta gjenden me shumicë në librin e tij. Gjithashtu, ti e di shumë mirë që dijetarët i kanë futur bidatçijtë me bidate të rënda në librat e xherryhit dhe nuk iu kundërvu atyre askush për këtë, atëherë si mund të thuhet që e folura kundër bidatçijve nuk quhet xherryh?!

Ju - Allahu ju bekoftë - **thatë:** “Ka dallim midis asaj dije që shërben si instrument dhe si mjet, apo një shkencë nga shkencat të cilat janë për të ruajtur Sheriatin, si dhe midis të folurës për medh’hebet, për njerëzit e bidatit dhe për besimet.”

Unë them: Nuk ka pikë dyshimi që shkencat e Hadithit, prej të cilave është edhe xherryhi dhe ta’dili, janë nga mjetet më të mëdha për të ruajtur e për të mbrojtur fenë, ngase në të ka sqarim se kush janë të besueshmit e drejtë, ata të cilët Allahu i

përgatiti për ta mësuar fenë dhe për ta ruajtur e përhapur atë; dhe në të ka mbrojtje nga shkeljet e zindikëve, ateistëve, bidatçijve ekstremistë, si dhe nga gabimet e gabimtarëve dhe shpifjet e gënjeshtarëve.

Librat e Sunetit (Akijdes) bazohen në menhexhin e imamëve të xherryhit dhe ta'dilit, dhe ai që nuk ndjek menhexhin e tyre në kritikimin e pasuesve të epsheve dhe në transmetimin e besimeve dhe mendimeve, nuk shpëton dot nga paragjykimet dhe epshet.

Ka thënë Shejkhul-Islam IbënTejmije - Allahu e mëshiroftë - ndërsa flet rreth sekteve dhe tregon për to si dhe për ndalesën e të folurit për Allahun pa dije:

“Dhe po ashtu, shumë prej njerëzve transmetojnë rreth këtyre sekteve me paragjyime dhe epshe, duke e konsideruar grupin e tij dhe këdo që aderohet me udhëheqësin e tij dhe miqësojnë atë, se ata janë Ehli Suneti, ndërsa grupet që e kundërshtojnë atë i konsideron si njerëz të bidatit. Ky është devijim i qartë, sepse pasuesit e hakut dhe Sunetit nuk janë vetëm se pasues të Dërguarit të Allahut - sal-lAllahu alejhi ue sel-lem -, i cili nuk flet nga epshi, por vetëm shpallje që i shpallet. Pra, vetëm për të Dërguarin obligohet pohimi i çdo gjëje që ai ka njoftuar, si dhe bindja atij në çdo gjë që ai ka urdhëruar, e nuk i takon kjo pozitë askujt prej imamëve, porse çdokujt prej njerëzve i merret dhe i lihet fjala...”

Pastaj ai - Allahu e mëshiroftë - vazhdoi duke kritikuar fanatizmin ndaj personave dhe duke sqaruar se Ehlul-Hadithi janë njerëzit më meritore që të jenë “Grupi i Shpëtuar”: “Janë ata të cilët nuk kanë udhëheqës pas të cilit janë fanatikë, përveç të Dërguarit të Allahut - sal-lAllahu alejhi ue sel-lem -, ata janë njerëzit më të ditur për fjalët dhe veprat e tij, janë njerëzit që dinë t’i dallojnë më së miri Hadithet e tij të sakta nga ato të dobëtat, imamët e tyre janë fukaha dhe njohës të mirë të kuptimeve të Haditheve, janë njerëzit që më së shumti i pasojnë dhe i besojnë ato dhe punojnë me to, duke dashur e miqësuar ata që i duan ato dhe duke i armiqësuar ata që i armiqësojnë ato.” [Mexhmulfetaua, 3/346-347]

Argumenti që nxirret këtu është se ai që flet për sektet jo sipas metodologjisë së pasuesve të Hadithit në xherrh dhe ta'dil, ai patjetër që do të flasë me paragjykime dhe epshe, sepse ai nuk ka menhexh që të vërtetojë gjykimin e tij kundrejt këtij apo atij grupi, si dhe të mohojë prej tyre atë që nuk është prej medh'hebit të tyre.

Ndoshta dikush nga Ehlul-Kelami (bidatçijtë që i dhanë përparësi logjikës mbi Kur'anin dhe Sunetin) mund të shkruajë artikuj ne lidhje me sektet dhe me besimet, porse ai nuk ka dituri e as menhexh që të vërtetojë dhe të mohojë bazuar në atë (menhexh), kështu ai do të flasë për sektet pa dije, madje ai do të flasë me paragjykime dhe epshe, ndërsa Allahu thotë:

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ

مَسْئُولًا

“Mos fol për diçka për të cilën nuk ke dijeni. Vërtet, dëgjimi, shikimi dhe zemra, të gjithë këta do të merren në përgjegjësi.” [el-Israa`, 36]

Nuk flet me hak, drejtësi dhe paanshmëri, ai që nuk merr menhexhin e Ehlul-Hadithit në xherrh dhe ta'dil, me anë të cilit dallohet çfarë është e saktë dhe çfarë është e gabuar në Hadithet e të Dërguarit të Allahut, si dhe dallohet e sakta nga e pasakta në gjërat që i mvishen sekteve dhe ithtarëve të besimeve.

Prandaj, ai që flet ndaj njerëzve të bidatit, flet për menhexhin dhe flet për akiden, ndërsa atij vet nuk i pranohet transmetimi, nuk është imam, as dijetar, dhe nuk ka rrugë tjetër përveç se të bëjë taklid, pra të thotë ka thënë filani dhe ka thënë filani, pa dije, si puna e atij që i bën taklid ndonjë medh'hebi në fikh, ka fanatizëm për të, si dhe transmeton gjykime nga ai medh'heb, në të cilin ka gjëra që pranohen e ka

gjëra që refuzohen, dhe ai nuk bën dot dallim midis asaj që pranohet dhe asaj që refuzohet. Pra, as ky që është pasues i verbër (mukalid) në fikh e as ai që është pasues i verbër në akijde nuk është kompetent për të kritikuar, për të bërë xherrh dhe ta'dil, si për të shpallur dikë bidatçi apo të devijuar. Më e sigurtë për të është që t'u bëjë taklid dijetarëve të Hadithit, sepse akideja e tyre është ngritur mbi dallimin mes asaj që është e saktë nga ajo që është e pasaktë, dallim të cilin ata e kanë marrë nga metodologjia e xherrhit dhe ta'dilit.

E them këtë - o i dashur - për shkak të asaj që përmban dhe nënkupton detyrimisht fjala jote, që ti ta rishikosh atë, madje ta rishikosh me vëmendje, sepse ajo ka dalë nga rregulla (kauaid) të pasakta, Allahu më dhëntë sukses mua dhe ty që ta qëllojmë të vërtetën.

Ju - Allahu ju faltë - gjatë plotësimit të përgjigjes ndaj pyetjes së tretë **thatë:**

“O vëlla, ata i mashtruan njerëzit sepse janë injorantë, e megjithatë u mësojnë njerëzve rregulla dhe pretendojnë se ato janë rregulla të Ehli Sunetit për gjykimin e njerëzve, mirëpo transmetuesit janë ndryshe nga ata që japin fetua dhe dije. Ata e devijuan botën me këtë rregull, ngaqë ata sjellin një rregull të shkencës së transmetimit dhe e zbatojnë atë tek e folura kundër njerëzve të bidatit, nga ana e dijetarëve të Ehli Sunetit.”

Unë them: Po, padyshim që njerëzit e epsheve kanë rregulla të kota, porse rregulli që: duhet medoemos të ketë sqarim për shkaqet e xherrhit, kur përplasët xherrhi me ta'dilin, ky është rregull i saktë dhe është nga rregullat e Ehli Sunetit pa pikë dyshimi, prandaj është obligim zbatimi i këtij rregulli kur shpallet bidatçi një musliman që është i njohur me selefizëm, apo kur shpallet gjynahqar, apo kur akuzohet me kufër apo me spiunazh e shërbim (ndaj armiqve të Islamit).

Si mendon ti nëse vjen një dijetar ose dikush që pretendon se ka dije, dhe ai e akuzon Shejkh Falihun me bidat ose me gjynah ose... e deri ne fund, a do ta pranoje këtë prej këtij, ose a do të pajtoheshe me të dhe nuk do kërkoje prej tij sqarimin e shkaqeve pse të bëri bidatçi (tebdij') apo që të bëri gjynahqar (fasik), dhe nuk do t'i kërkoje atij që të sjellë argumente dhe fakte për pretendimin e tij.

Dhe po të them o vëllai im: se në të vërtetë pyetja ishte rreth kushtëzimit të sqarimit të shkaqeve të xherrhit.

Nëse i bëhet xherrh dikujt që është bërë i njohur mes njerëzve si selefij dhe ai e pretendon selefizmin, nuk po flasim për një njeri që është bërë i njohur për shembull me rrafidizëm, me sufizëm, me adhurim varresh, me hizbizëm apo që jep mësim ndonjë libër që flet për grupet e devijuara apo për ndonjë ligjëratë në të cilën ligjëron një dijetar dhe flet për këto grupe.

Sikur të shkoje o vëllai im tek secili nga dijetarët e Sunetit si Ibën Bazi, apo Albani, apo Ibën Uthejmini, apo Feuzani, duke akuzuar ndonjë nga nxënësit e tij për të cilët ai beson se janë nga Ehli Suneti, janë Selefijinë, dhe beson se ata e luftojnë bidatin dhe pasuesit e bidatit, sikur ti të bëje bidatçi ndonjë nga nxënësit e tij ose disa prej tyre, a do e pranonte ai rregullin tënd me të cilin ti bën dallim midis të folurës në temën e transmetimit dhe të folurës në temën e tebdit?!

A do të pajtohen këta dijetarë me ty për rregullin që sqarimi i shkaqeve të xherrhit kur përplasat xherrhi me ta'dilin, apo kur është nevoja për sqarimin e shkaqeve, është rregull i kotë? Dhe a do të pajtohen me ty se ai që ka folur me këtë rregull i ka devijuar njerëzit me të?

Gjatë diskutimit me pyetësin ti shtove duke thënë: “O vëllai im ajo që vjen nëpërmjet dëgjimit hyn në temën e transmetimit, dhe transmetimi është një shkencë prej shkencave të dijes. Ndërsa çfarë hyn në temën e nxjerrjes së rezultatit, rezultati që nxirret nga ajo që është dëgjuar dhe transmetuar nga Sheriati, që nga dita që zbriti e deri kur e plotësoi Allahu dhe vdiq i Dërguari Allahut - sal-lAllahu alejhi ue selem – dhe u ndërpre shpallja, kjo hyn në temën e fetuasë, prandaj për këtë duhet kthyer tek dijetarët.”

Unë them: pyetja e këtij pyetësi ishte në lidhje me kushtëzimin e sqarimit të shkaqeve të xherryhit, duke qenë se ai po përjeton një fitne të ndezur, ku janë shtuar polemikat, thashethemet (kijle ue kale), tebdiu, ta’dili, nga secila palë, dhe secila palë pretendon se është nga Ehli Suneti.

Kështu që, përgjigja e saktë është: që nëse një palë ose të gjitha palët shpallin dikë bidatçi ose të devijuar, atëherë duhet patjetër që të sqarohen shkaqet e këtij tebdiu, duke i sqaruar me sqarim bindës, me anë të cilit të ngrihet argumenti dhe të këputen rrënjët e fitnes, si dhe t’u bëhet e qartë njerëzve se gjykimet e palës që bënë tebdij u ngritën mbi dije, argumente dhe fakte.

A nuk e sheh ti se ata që të armiqësojnë ty pretendojnë se ata janë Ehli Suneti i vërtetë dhe Selefitë e vërtetë, ndërsa ti je në batil, je zullumqar, ke urrejtje, smirë, ndërsa ata sulmojnë kudo që shkojnë.

Po sikur ata të të shpallnin ty dhe ata që janë me ty, bidatçij, të devijuar, të flisnin kundër jush si t’ju dojë qejfi, pastaj njerëzit mos ta pranonin këtë prej tyre e t’u kërkonin atyre sqarimin e shkaqeve të tebdit, ta’dilit dhe akuzimit, ndërsa këta të përgjigjeshin duke thënë nuk e kanë detyrë sqarimin e shkaqeve, duke përdorur si argument këtë ndasi që thua dhe e thekson ti dhe i shpall të devijuar ata që nuk e pranojnë këtë?

Dhe ti mendon se ata që thonë se kushtëzohet sqarimi i shkaqeve (të xherrhit), kanë devijuar dunjanë!!

Unë të pyes ty o vëllai im, kush nga njerëzit e ka përzier shkencën e xherrhit dhe ta'dilit që përfshin shpalljen bidatçi etj., me temën e nxjerrjes së gjykimeve nga tekstet e Kur'anit dhe Sunetit, qoftë për akijden, për bazat dhe për fikhun, që të thuash një fjalë të tillë?

Dhe unë po të përkujtoj ty që ti ke një përgjigje tjetër për një pyetje të ngjashme si kjo, ku ti pohove se fjalët e dijetarëve që përmbajnë edhe tebdium hyjnë në xherrh. Juve ju drejtua kjo pyetje, teksti i pyetjes është:

Pyetje: “Cili është mendimi juaj për këtë fjalë: Nuk e pranojmë xherrhin e pashpjeguar të një dijetari kundër një personi që është bërë i njohur me selefizëm, derisa xherrhi të vij...? Ndoshta ka rënë fjala: mufeser.

Dhe ju thatë:

Përgjigja: “Kjo është batil (e pavërtetë, e pabazë), ne e pranojmë xherrhin e dijetarëve kundër njerëzve të bidatit, nëse ata thonë: ky person është nga njerëzit e bidatit, atëherë duhet paralajmëruar kundër tij pa marrë parasysh që ai është i njohur me selefizëm, nëse dijetarët “essale” e shtjellojnë dhe e sqarojnë që ky person e ka shpikur fjalën, fjalë me të cilën ka për qëllim shokët e tij, që të mbrojnë ata të cilët janë të maskuar apo mendonte se ata janë selefijinë dhe më vonë doli në shesh e kaluara e tyre, atëherë duhet që të kemi kujdes për çështjet e atyre si dhe për rregullat e kota që sjellin ata.”

Përgjigja jote ndaj kësaj pyetjeje përmban:

- 1- Pranimin tënd që bërja tebdij ndaj atij që është i njohur me selefizëm hyn në temën e xherrhit.
- 2- Fjala jote “Kjo është batil” nuk është e saktë, se e sakta është që duhet patjetër të sqarohet xherrhi muxhmel (me fjalë të pashtjelluara), sepse kjo është fjala më e saktë tek imamët e kritikës dhe xherrhit e ta’dilit, e sidomos në këtë kohë që janë shtuar fitnet, thashethemet, kijle ue kale, është shtuar fanatizmi, sidomos kur xherrhi është kundër atij që është njohur me selefizëm, dhe ti e pranove që ka njerëz që e mbrojnë këtë grup. Dhe kjo është një çështje e qartë dhe e përhapur në të gjitha vendet në lindje e në perëndim, si edhe në rrjetin e internetit.
- 3- Me të vërtetë ti e pranove këtu me vetëdije apo pa vetëdije, që ti thua se është i domosdoshëm sqarimi i xherrhit muxhmel (me fjalë të pashtjelluara), kjo është ajo që duket nga fjala jote “Nëse e vërtetojnë dhe e sqarojnë dijetarët.”

Kurse vërtetimi ose detajimi ose sqarimi nuk janë tjetër veçse shpjegimi i xherrhit muxhmel dhe sqarim i shkaqeve dhe argumenteve të tij.

Pasha Allahun unë dua për ty atë që dua për veten time, e prej kësaj dashurie është kthimi tek e sakta në këto çështje, kthimi në rrugën e Selefëve në detajimin dhe sqarimin e kritikës ndaj bidatçijve dhe gabimtarëve, në mënyrë që të dalë në shesh gabimi i muxhtehidinëve dhe të bëhet e qartë rruga e bidatçijve dhe kriminelëve.

Dhe së fundmi them: nuk ka dyshim se dhënia e gjykimeve ndaj personave që i atribuohen menhexhit selefij - ndërsa zërat e tyre buçasin se ata janë selefijtë - pa sqaruar shkaqet e (xherrhit) dhe pa argumente e fakte, ka shkaktuar dëme shumë të mëdha dhe përçarje të mëdha në çdo vend, prandaj është detyrë shuarja e këtyre fitneve duke nxjerrë në shesh argumentet dhe faktet të cilat i sqarojnë njerëzit dhe i

bindin ata për drejtësinë dhe saktësinë e atyre gjykimeve, ose përndryshe duhet të kërkohet falje për këto gjykime.

A nuk e shoh që dijetarët e Selefëve kanë sjellë argumente dhe fakte që vërtetojnë devijimin e sekteve si Rrafiditë, Xhehmijet, Mutezilitë, Khauarixhët, Kaderijet, Murrxhijet, etj.? Dhe ata nuk u mjaftuan vetëm me dhënien e gjykimeve ndaj grupeve dhe individëve, pa ngritur argumentet dhe faktet e mjaftueshme dhe bindëse.

Përkundrazi, ata shkruajtën vepra të shumta e të gjera për sqarimin e hakut në të cilin është Ehli Suneti dhe Xhemati, si dhe sqarimin e devijimit në të cilin janë ato grupe dhe individë.

Shiko refuzimin e imam Ahmedit kundër Xhehmive, refuzimin e Uthman Ibën Saijd ed-Darimij kundër Xhehmive dhe refuzimin kundër Bishr el-Merijisij, shiko “Kitabes-Suneh” të AbduLlah Ibën Ahmed, “Es-Suneh” të Khalalit, “Esh-Sherij’ah” të Axhurrit, dy “Ibanet” e Ibën Batës, “Sherh Usul Itikad Ehli Suneh” të Lalekait, “El-Huxheh” të Asbahanit, etj. nga shkrimet e shumta.

Shiko veprat e Shejkhul-Islam IbënTejmijes, si “El-Minhaxh Fi Rraddi Ala err-Rrauafid,” “Der`uTearudil-Aklu en-Nakl” në refuzimin e Esharive, dhe “Nakdu et-Te`sijs” refuzim ndaj Rrazit, në gradën e parë, si dhe refuzim ndaj Bekrit “El-Istigatheh”, refuzimin kundër el-Akhnait dhe librin “El-Fetaua El-Kubra”, shih “Mexhmul-Fetaua” sa shumë i refuzoi ai Sufistët, sidomos Ibën Arabiun, Ibën Sebijn dhe Tilmisanin, me refuzime të detajuara e të sqaruara, të bazuara në argumente dhe fakte.

Po ashtu, janë edhe librat e Ibën Kajimit, si: “Es-Sauaikul-Murselehalel-Xhehmijeti uel-Mu’attileh” dhe “Shifaul-‘Alijl fil-Kadaiuel-Kaderiu et-Talijl”, shih refuzimet e

imamëve të dauetit selefij, që kur është ngritur daueti i imam Muhamed ibën Abdul-Uehhab, e të mjafton të shohësh vetëm “Ed-Durar es-Sunijeh.”

Si thua ti sikur kritika e tyre të ishte e dobët, argumentimi i tyre të ishte i dobët - dhe larg kësaj janë ata - ose të ishin mjaftuar vetëm me dhënien e gjykimeve, duke thënë filan grup është xhehmij i devijuar, filani është xhehmij, filani është sufist adhures varresh, filani ka besimin e uahdetul uxhud (që çdo gjë që ekziston është Allahu) dhe el-hulul (që Allahu futet në krijesat e Tij). Rrafiditë janë të devijuar, janë ekstremistë, i shpallin sahabët qafira dhe i shajnë. Kaderijet dhe Mutezilitë janë nga grupet e devijuara; ose sikur kritika e tyre të ishte e dobët dhe nëse u kërkoheshin argumentet, faktet dhe sqarimi e shkaqeve për të cilat i shpallën të devijuara këto grupe, ata të përgjigjeshin: “Nuk e kemi detyrë këtë (sqarimin e shkaqeve dhe sjelljen e argumenteve) ky është rregull i devijuar që e devijon umetin.” A mendon se nëse ata do vepronin kështu, do ta kishin ndihmuar Sunetin, do e kishin shtypur devijimin, ateizmin dhe bidatet?!

Përgjigja është: jo dhe njëmijë herë jo! Dhe padyshim se ai që kritikon ata që janë të njohur me Sunet ka nevojë për argumente më të forta dhe më të qarta.

Kështu që, ai që merr përsipër të kritikojë bidatet dhe pasuesit e tyre, duhet të ndjekë rrugën e Kur'anit dhe Sunetit, si dhe duhet të ndjekë rrugën e Selefus-Salih, të jetë i përpiktë në kritikë e në xherry dhe ta'dil, të sjellë argumente dhe fakte për të sqaruar hakun në të cilin është ai vet, si dhe për të sqaruar gjendjen e atyre që kritikon, nga sektet, grupet, individët, gabimtarët, se çfarë kanë ata prej devijimeve, pavërtetësive dhe gabimeve.

Allahu na dhëntë sukses neve dhe ty për atë që Ai e do dhe kënaqet.

Shpresoj që të më përgjigjesh menjëherë për shkak të nevojës emergjente, dhe prej kësaj nevojë është edhe korrigjimi i botëkuptimeve të të rinjve selefij, të cilët i ka përçarë mosmarrëveshja dhe “kijle ue kale” (zërat, thashethemet, bartja e fjalëve lartë e poshtë).

Prej shkaqeve të kësaj (që ka ndodhur) është mos-disiplinimi i përpiktë i disa njerëzve me menhexhin e Selefëve, qoftë duke pasur ose ashpërsi të tepruar ose tolerancë dëmtuese.

Ndërsa feja e Allahut me të cilën Ai është i Kënaqur, është mesatarja midis ekstremizmit dhe neglizhencës, të cilës iu përmbajtën Selefët tanë të devotshëm, si dhe ata që ecën në menhexhin e tyre, nga imamët e Islamit dhe flamurtarët e Sunetit - Allahu i Lartësuar i mëshiroftë -, dhe që është detyrë për ne t'i përmbahemi dhe të kapemi në të me dhëmballë.

Ue sal-lAllahu ala Nebijina Muhamed ue ala Aalihi ue Sahbihi ue sel-lem.

Burimi: Mexhmu' kutub ue rasa`il ue fetaua fadijleti esh-shejkh el-alameh Rabij' Iben Hadij 'Umejr el-Medkhalij, vell.9/fq.147-159

Përktheu: Muhamed Kallashi

5 Qershor 2015